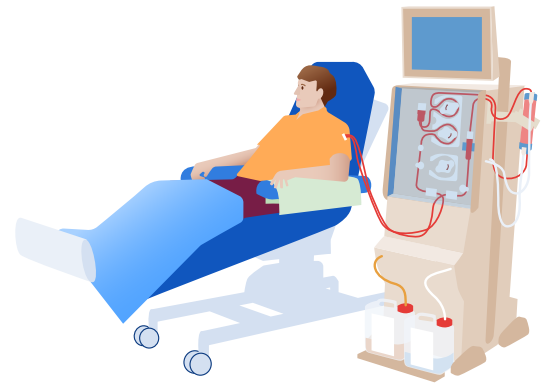

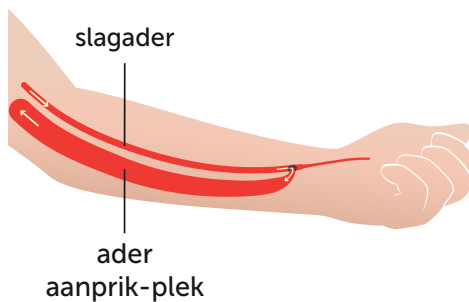
Bloedvat-toegangen voor dialyse

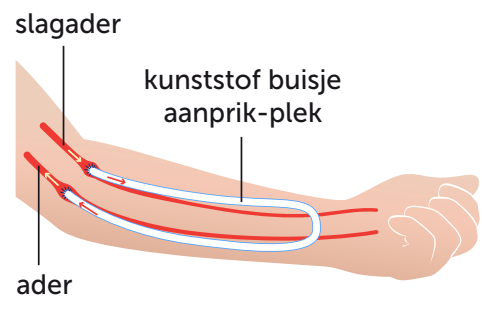
Bij dialyse haalt een machine de afvalstoffen uit je bloed. Hiervoor is een goede toegang nodig tot een bloedvat. De arts maakt deze toegang tijdens een operatie.

Deze keuzekaart laat 3 verschillende toegangen tot een bloedvat zien. Samen met je arts kies je welke toegang voor jou het meest geschikt is.

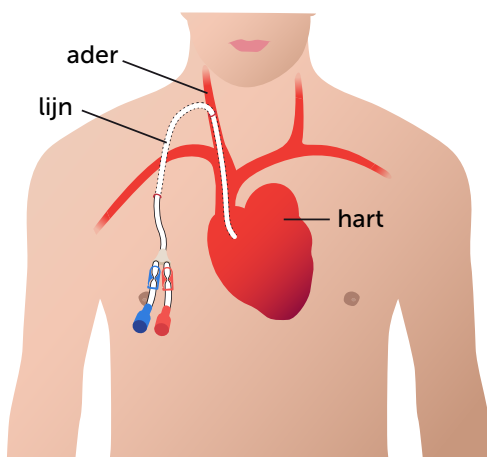
A BLOEDVAT-TOEGANG:
**Je eigen bloedvat als
aanprik-plek**

B BLOEDVAT-TOEGANG:
**Een kunststof buisje als
aanprik-plek**

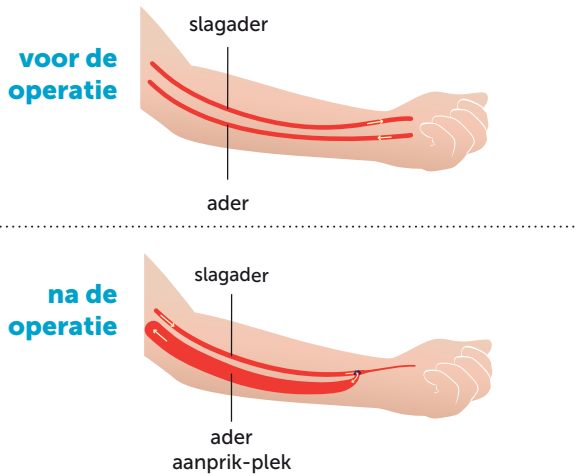
C BLOEDVAT-TOEGANG:
Een dialyse-lijn

A

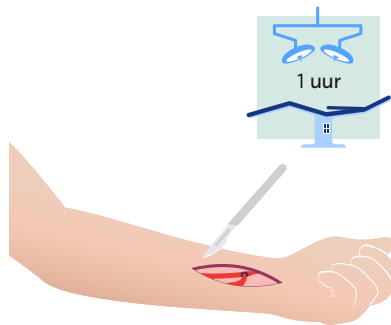
BLOEDVAT-TOEGANG:

Je eigen bloedvat als aanprik-plek

1 Wat is een aanprik-plek van je eigen bloedvat?

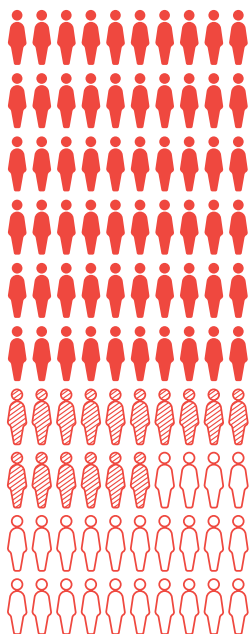
- De arts maakt in je arm een ader en een slagader aan elkaar vast. Dit kan in je onderarm of in je bovenarm.
- Hierdoor wordt je ader langzaam wijder en dikker. Na ongeveer 4 weken is je ader breed genoeg voor de dialyse.
- Je krijgt deze aanprik-plek 3 tot 6 maanden voordat de dialyse begint.
- Een aanprik-plek heet ook wel een shunt.

2 Hoe gaat de operatie?

- Je voelt geen pijn tijdens de operatie, want je krijgt een verdoving van je arm.
- Via een snee in je arm maakt de arts je ader en slagader aan elkaar vast.
- De operatie duurt ongeveer 1 uur.

onderarm

3 Hoe vaak lukt de operatie?

Operatie in je onderarm:

- Bij 60 van de 100 mensen lukt de operatie in de onderarm. De ader wordt dan dik en breed genoeg voor dialyse.
- Bij 40 van de 100 mensen wordt de ader niet dik en breed genoeg. Deze mensen krijgen vaak nog een extra operatie om de ader wijder te maken.
- Bij 16 van deze 40 mensen wordt de ader dan toch dik en breed genoeg voor dialyse. De andere 24 mensen krijgen een andere bloedvat-toegang.

BLOEDVAT-TOEGANG:

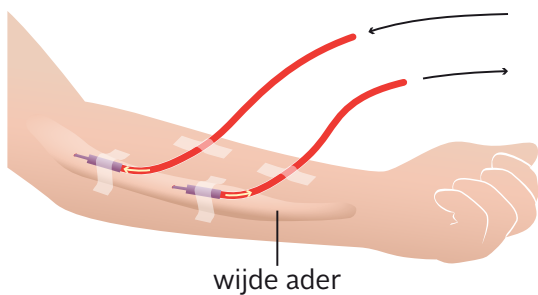
Je eigen bloedvat als aanprik-plek

bovenarm

Operatie in je bovenarm:

- Bij 80 van de 100 mensen lukt de operatie in de bovenarm.
De ader wordt dan dik en wijd genoeg voor dialyse.
- Bij 20 van de 100 mensen wordt de ader niet dik en wijd genoeg.
Deze mensen krijgen vaak nog een extra operatie om de ader wijder te maken.
- Bij 9 van deze 20 mensen wordt de ader dan toch dik en wijd genoeg voor dialyse.
De andere 11 mensen krijgen een andere bloedvat-toegang.
- In de bovenarm is de kans wel groter dat de aanprik-plek te diep onder je huid ligt.
Je krijgt dan een nieuwe operatie om de aanprik-plek dichterbij je huid te maken.

4 Hoe gaat aansluiten op de machine tijdens dialyse?

- Een verpleegkundige prikt 2 naalden in de aanprik-plek.
Elke naald zit met een slangetje aan de machine vast.
- Je kunt ook leren om zelf te prikken.
- Het prikken kan pijn doen.
Je kunt dan verdoving krijgen met een zalf.
Je kunt ook iets doen wat je afleidt, zoals naar muziek luisteren.
- Na de dialyse druk je de gaatjes 15 minuten dicht.

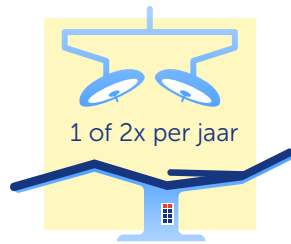
A

BLOEDVAT-TOEGANG:

Je eigen bloedvat als aanprik-plek

na 3 jaar

5 Wat merk je in je leven van deze aanprik-plek?

- Je mag douchen, in bad gaan en zwemmen.
- Het is belangrijk dat je zelf de aanprik-plek goed controleert.
Je luistert en voelt elke dag of het bloed goed stroomt door de aanprik-plek.
- De volgende complicaties zijn mogelijk bij deze aanprik-plek:
 - De ader kan smaller worden.
 - Je kunt pijn in je hand krijgen. Dit gebeurt vaker bij een aanprik-plek in je bovenarm.
- Er zijn meestal nog 1 of 2 operaties per jaar nodig om te zorgen dat de aanprik-plek blijft werken.
- Bij 85 van de 100 mensen werkt deze aanprik-plek nog na 3 jaar.
- Met een aanprik-plek in je bovenarm lukt het later meestal niet meer om aanprik-plek in je onderarm te maken.

6 Wanneer is deze aanprik-plek het meest geschikt?

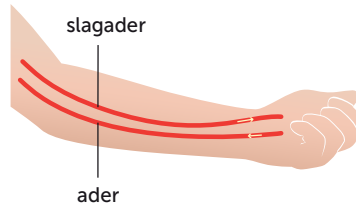
- Als je anders een grote kans hebben om wijder en dikker te worden. Dat is vooral zo bij:
 - grote bloedvaten
 - jonge mensen
 - mensen zonder suikerziekte
 - mannen

B

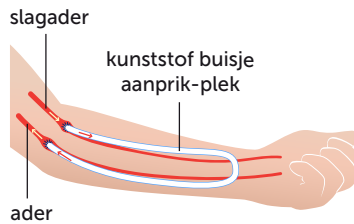
BLOEDVAT-TOEGANG:

Een kunststof buisje als aanprik-plek

voor de operatie

na de operatie

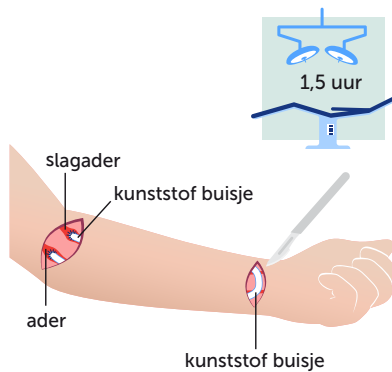

1 Wat is een aanprik-plek van een kunststof buisje?

- De arts zet in je arm onder de huid een kunststof buisje tussen een ader en slagader. Dit is de aanprik-plek.
- Het buisje is zelf al breed en dik. Daarom kan de dialyse snel na deze operatie beginnen.
- Je krijgt deze aanprik-plek een paar weken voordat de dialyse begint.
- Een aanprik-plek heet ook wel een shunt.

2 Hoe gaat de operatie?

- Je voelt geen pijn tijdens de operatie, want je krijgt een verdoving in je arm.
- Via 2 sneetjes in je huid zet de arts een kunststof buisje tussen je ader en slagader.
- De operatie duurt ongeveer anderhalf uur.

3 Hoe vaak lukt de operatie?

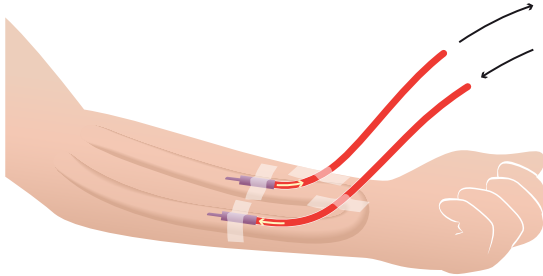
- Bij 94 van de 100 mensen lukt de operatie. De aanprik-plek kan dan gebruikt worden voor dialyse.
- Bij 6 van de 100 mensen lukt het niet om de aanprik-plek te gebruiken voor dialyse. Bijvoorbeeld doordat de aanprik-plek dicht gaat zitten of gaat ontsteken. Je krijgt dan een andere bloedvat-toegang.

B

BLOEDVAT-TOEGANG:

Een kunststof buisje als aanprik-plek

4 Hoe gaat aansluiten op de machine tijdens dialyse?

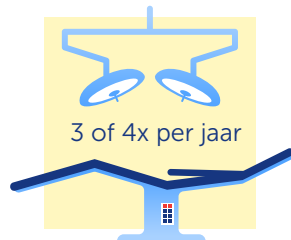
- Een verpleegkundige prikt 2 naalden in de aanprik-plek. Elke naald zit met een slangetje aan de machine vast.
- Je kunt ook leren om zelf te prikken.
- Het prikken kan pijn doen. Je kunt dan verdoving krijgen met een zalf. Je kunt ook iets doen wat je afleidt, zoals naar muziek luisteren.
- Na de dialyse druk je de gaatjes 15 minuten dicht.

5 Wat merk je in je leven van deze aanprik-plek?

- Je mag douchen, in bad gaan en zwemmen.
- Het is belangrijk dat je zelf de aanprik-plek goed controleert. Je luistert en voelt elke dag of het bloed goed stroomt door de aanprik-plek.
- De volgende complicaties zijn mogelijk bij deze aanprik-plek:
 - De aanprik-plek kan smaller worden.
 - De aanprik-plek kan opeens dicht gaan zitten.
- Er zijn meestal nog 3 of 4 operaties per jaar nodig om te zorgen dat de aanprik-plek blijft werken.
- Bij 78 van de 100 mensen werkt deze aanprik-plek nog na 3 jaar.
- Je eigen ader is vastgemaakt aan het kunststof buisje. Wil je later deze eigen ader als prik-plek gebruiken? Dan is er kans dat dit niet meer lukt.

na 3 jaar

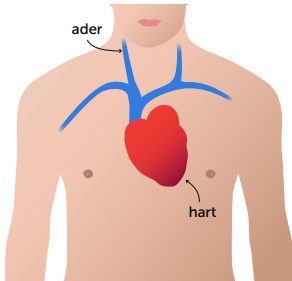

6 Wanneer is deze aanprik-plek het meest geschikt?

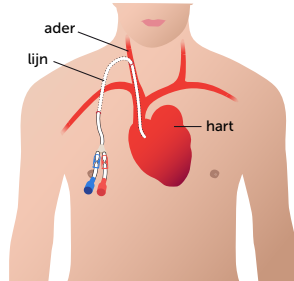
- Als je eigen ader niet goed genoeg is als aanprik-plek.
- Bij oudere mensen is het moeilijk te voorspellen wanneer dialyse moet beginnen. Zij kunnen ervoor kiezen om de bloedvat-toegang pas op het laatste moment te maken. Een kunststof buisje als aanprik-plek is dan geschikt, omdat deze snel gebruikt kan worden.

**C BLOEDVAT-TOEGANG:
Een dialyse-lijn**

voor de operatie

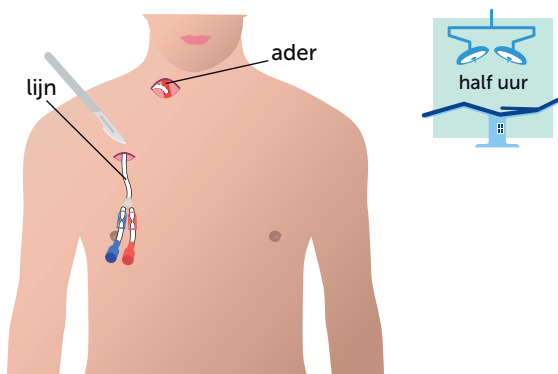
na de operatie

1 Wat is een dialyse-lijn?

- Een dialyse-lijn is een slangetje van kunststof.
- Het slangetje komt meestal onder je sleutelbeen uit de huid.
- Via een bloedvat gaat het slangetje naar je hart.
- Na de operatie kan de dialyse direct beginnen.

2 Hoe gaat de operatie?

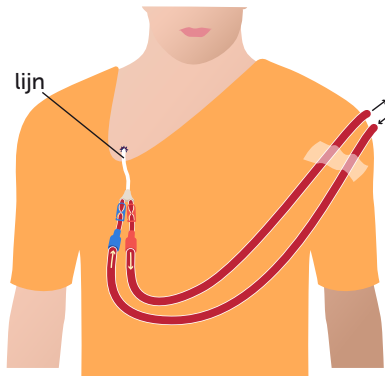
- Je voelt geen pijn tijdens de operatie, want je krijgt een verdoving op de plek waar de dialyse-lijn komt.
 - De arts maakt 2 sneetjes in je huid.
 - De arts schuift de dialyse-lijn onder je huid via het eerste sneetje.
- Via het tweede sneetje gaat de dialyse-lijn in je bloedvat.
- De operatie duurt ongeveer een half uur.

3 Hoe vaak lukt de operatie?

- Bij 97 van de 100 mensen lukt de operatie. De dialyse-lijn kan dan gebruikt worden voor dialyse.
- Bij 3 van de 100 mensen lukt het niet om de dialyse-lijn te gebruiken voor dialyse. Bijvoorbeeld omdat de dialyse-lijn niet goed in het bloedvat zit. Je krijgt dan een andere bloedvat-toegang.

**C BLOEDVAT-TOEGANG:
Een dialyse-lijn**

4 Hoe gaat aansluiten op de machine tijdens dialyse?

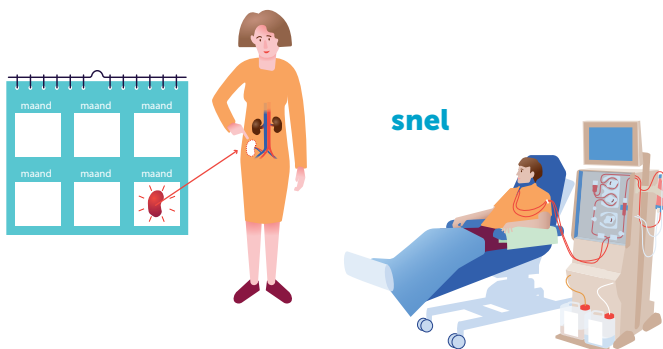
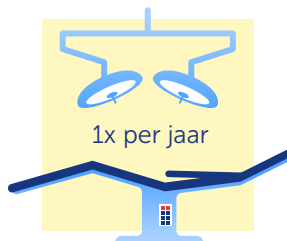
- Een verpleegkundige maakt je dialyse-lijn vast aan de machine.
- Je hoeft niet geprikt te worden.
- De verpleegkundige maakt de dialyse-lijn dicht na de dialyse.
Je hoeft zelf niets dicht te drukken.

5 Wat merk je in je leven van een dialyse-lijn?

- Je moet de dialyse-lijn goed afplakken als je gaat douchen. Er mag geen water op de dialyse-lijn komen.
- Je mag **niet** in bad en je mag **niet** zwemmen.
- De volgende complicaties zijn mogelijk met de dialyse-lijn:
 - De dialyse-lijn kan dicht gaan zitten.
 - De dialyse-lijn kan ontsteken.
Bij een ontsteking van de dialyse-lijn kun je erg ziek worden.
 - De grote aders in je bovenlichaam kunnen dichtgaan.
Dan is het erg moeilijk om later een nieuwe bloedvat-toegang te krijgen.
Zonder bloedvat-toegang kun je niet dialyseren.
- Er is meestal nog 1 operatie per jaar nodig om te zorgen dat de dialyse-lijn **blijft** werken.
- Bij 29 van de 100 mensen werkt de dialyse-lijn nog na 3 jaar.

na 3 jaar

6 Wanneer is een dialyse-lijn het meest geschikt?

- Als de dialyse tijdelijk nodig is. Bijvoorbeeld als je binnen een half jaar een donornier krijgt.
- Als de dialyse snel moet beginnen, want een dialyse-lijn kun je direct gebruiken.
Als er dan later meer tijd is, kun je vaak toch nog kiezen voor een aanprik-plek in je arm.

illustraties: © Studio-oehoe.nl

Deze keuzekaart is gemaakt met ondersteuning van het Kennisinstituut van de Federatie Medisch Specialisten en staat op:

meer informatie: nieren.nl en thuisarts.nl

